

De Stemming van 30 september 2018

Als we de ontwikkelingen van de afgelopen weken bekijken zien we enerzijds dat D66 steeds verder wegzakt en anderzijds dat de PVV kiezers terugwint van FvD. Het eerste komt door de onvrede bij D66-kiezers over bepaalde besluiten van het kabinet. Het laatste hangt samen met de Algemene Beschouwingen en de aandacht die er weer is voor Islamitisch terrorisme in Nederland door de aanhouding van 7 personen, die verdacht worden van het voorbereiden van een aanslag. De 9 zetels van D66 waren er voor het laatst in maart 2008. D66 had in 2006 3 zetels gehaald en in de oppositie herstelden zij zich tot de 10 die in 2010 behaald werden bij de verkiezingen.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	23-09 2018	30-09 2018	Versch. t.o.v. vorige keer	Versch met TK2017
VVD	33	26	26		-7
GroenLinks	14	18	18		4
PVV	20	17	18	1	-2
FvD	2	14	13	-1	11
PvdA	9	13	13		4
SP	14	12	13	1	-1
CDA	19	11	11		-8
D66	19	10	9	-1	-10
Partij voor de Dieren	5	8	8		3
DENK	3	7	7		4
ChristenUnie	5	6	6		1
50PLUS	4	5	5		1
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	53	52	-1	-24

Gevraagd is of men spijt heeft van de keuze uit 2017. 19% reageert daar bevestigend op. Bij de regeringspartijen zien we daar de hoogste scores. Bij D66 is dat 42%.

Heeft u spijt van uw keuze bij de Tweede Kamerverkiezingen 2017?

verticaal gepercenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Ja	19%	22%	32%	42%	9%	6%	1%	14%	4%	5%	18%
Nee	78%	75%	63%	52%	90%	93%	99%	84%	94%	94%	77%
Weet niet/geen antwoord	3%	3%	6%	5%	0%	1%	0%	3%	2%	1%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

We hebben ook gevraagd naar de belangrijkste reden van die spijt. Bij drie partijen waren er genoeg ondervraagden om de uitsplitsing te maken. Bij CDA en D66 komt de spijt niet voort uit het deelnemen aan de regering op zichzelf, maar wel aan welke plannen wordt meegewerkt in de regering. Bij de VVD wordt bij het antwoord "anders" dividendbelasting en integriteit als reden genoemd.

Wat is de belangrijkste reden van uw spijt?

verticaal gepercenteerd	Allen	TK2017		
		VVD	CDA	D66
Dat die partij mee is gaan doen in de huidige regering	4%	1%	4%	7%
Waarom deze partij heeft meegewerkt in de regering	35%	17%	53%	65%
De wijze waarop deze partij oppositie voert	10%	0%	0%	0%
Het optreden van de leider van die partij	12%	16%	13%	7%
De plannen waarmee deze partij komt	9%	29%	2%	3%
Dat die partij haar verkiezingsbeloften niet nakomt	17%	20%	25%	17%
Weet niet/geen antwoord	1%	0%	1%	0%
Anders, namelijk	12%	17%	2%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

Kort na het Brexit-referendum, ruim 2 jaar geleden, zijn er vragen gesteld naar de reactie van de Nederlanders. Die vragen zijn deze week herhaald. Daarbij blijkt dat het aandeel Nederlanders dat teleurgesteld is dat de Britten gestemd hebben voor de Brexit gestegen is van 43% naar 59%, Alleen kiezers van FvD en PVV zijn in meerderheid er blij mee.

Bent u blij of teleurgesteld dat de Britten voor de Brexit hebben gestemd?

verticaal geperceenteerd	juli 2016	Deze week	TK2017									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Blij	37%	19%	10%	14%	4%	1%	0%	19%	16%	66%	61%	16%
Teleurgesteld	43%	59%	74%	62%	86%	82%	92%	67%	36%	10%	10%	50%
Neutraal	19%	20%	13%	23%	9%	16%	6%	14%	46%	22%	24%	34%
Weet niet/geen antwoord	2%	2%	2%	0%	0%	1%	2%	0%	2%	1%	5%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vergelijkbare verschuivingen zien we bij de volgende vraag. Er zijn nu meer mensen die vinden dat de EU zich tot het uiterste moet inspannen om de Britten bij de EU te houden.

Vindt u dat de EU zich tot het uiterste moet inspannen om het Verenigd Koninkrijk binnen de EU te houden?

verticaal geperceenteerd	juli 2016	Deze week	TK2017									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Ja	24%	41%	44%	48%	51%	45%	63%	46%	31%	14%	20%	55%
Nee	69%	51%	46%	46%	45%	51%	31%	47%	56%	82%	71%	37%
Weet niet/geen antwoord	7%	8%	9%	6%	4%	5%	6%	7%	13%	4%	9%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De zorg om de economische gevolgen zijn inmiddels ook gestegen. Nu denkt 29% dat die gevolgen heel nadelig zullen zijn. De kiezers van D66 denken dat het meest.

Denkt u dat de Brexit economisch nadelig is voor Nederland?

verticaal geperceenteerd	juli 2016	Deze week	TK2017									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Ja, heel nadelig	19%	29%	32%	30%	55%	26%	41%	16%	15%	13%	21%	31%
Wel nadelig, maar de gevolgen vallen mee	54%	49%	51%	56%	42%	65%	54%	63%	51%	57%	24%	48%
Nee, niet nadelig	22%	15%	10%	11%	3%	4%	1%	18%	23%	25%	46%	10%
Weet niet/geen antwoord	5%	6%	7%	3%	0%	5%	4%	2%	12%	5%	8%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Hoewel men het goed vindt dat de EU streng is t.o.v. de Britten, vindt ook een heel groot deel dat het slecht zou zijn voor de EU als er geen goede afspraken met de Britten worden gemaakt. 61% zou willen dat er een nieuw referendum komt over de Brexit.

Eens met stellingen n.a.v. de Brexit

eens met stelling	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Het is goed dat de EU streng is t.o.v. de Britten t.a.v. afspraken rondom de Brexit	71%	79%	78%	90%	97%	94%	61%	66%	29%	32%	71%
Het zou slecht zijn voor de EU als er geen goede afspraken gemaakt worden over de Brexit met de Britten	77%	80%	81%	83%	75%	83%	86%	78%	70%	62%	79%
De EU-leiders zijn vooral zo streng om te voorkomen dat andere landen hetzelfde willen als de EU	68%	69%	72%	56%	54%	63%	72%	72%	86%	79%	78%
Het zou goed zijn als er een nieuw referendum komt in het Verenigd Koninkrijk of men de Brexit wil doorzetten of niet	61%	68%	65%	65%	80%	89%	55%	61%	22%	33%	71%

Er werd ook gevraagd of men een referendum zou willen over de Nexit. Dat was bijna 47% in 2016, maar is nu gedaald naar 33%. Een vergelijkbare daling zien we bij het percentage dat voor een Nexit zou stemmen. Dat is nu 30%.

Wilt u een referendum over het verlaten van de EU in Nederland?

verticaal geperceenteerd	Allen	Huidig Stemgedrag*									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Ja, juli 2016	47%	24%	26%	11%	8%	7%		59%		93%	50%
Ja, deze week	33%	12%	8%	11%	5%	9%	26%	52%	81%	86%	45%

* huidig stemgedrag in 2016 en in 2018

Wat zou u stemmen bij als dat referendum in Nederland wordt gehouden?

verticaal geperceenteerd	Allen	Huidig Stemgedrag*									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50Plus
Voor uittreden, juli 2016	43%	16%	16%	8%	7%	8%		52%		90%	54%
Voor uittreden, deze week	30%	9%	6%	10%	3%	4%	22%	20%	76%	84%	40%

** huidig stemgedrag in 2016 en in 2018